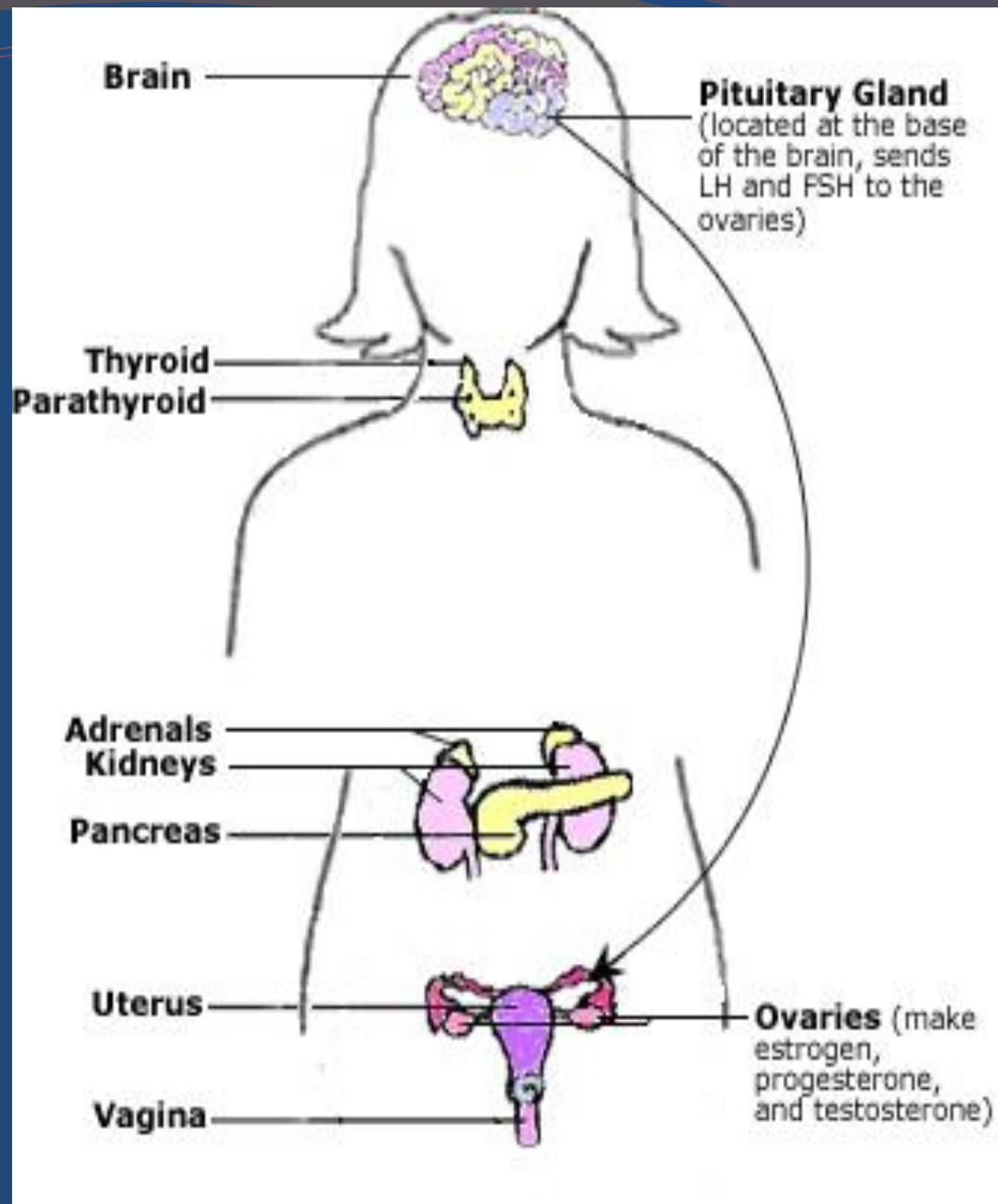

אפילפסיה והורמונים מה הקשר ?

ד"ר מריאנה רחמיאל
מנהלת השרות לסוכרת ילדים ונוער
אנדוקרינולוגיה ילדים, חטיבת הילדים
מרכז רפואי אסף הרופא

מהו הורמון ?

- מרכיב המופרש מבלוטה מסויימת בגוף ופועל על איבר אחר בגוף.
- מרכיב המועבר מאזור לאזור על ידי מחזור הדם
- בלוטות המפרישות הורמונים הן : לבלב, בלוטת תריס, בלוטת יותרת הכליה, שחלה, אשך ובלוטת יותרת המוח
- תפקידי הורמונים : גדילה, פוריות, שמירה על מאגר האנרגיה בגוף, שמירה על בריאות עצם, ועוד.

נושאים לדיון

- השפעת מחלת האפילפסיה על תפקוד ופעילות הורמונאלית בגוף :

- תפקודי בלוטת תריס

- התבגרות מינית

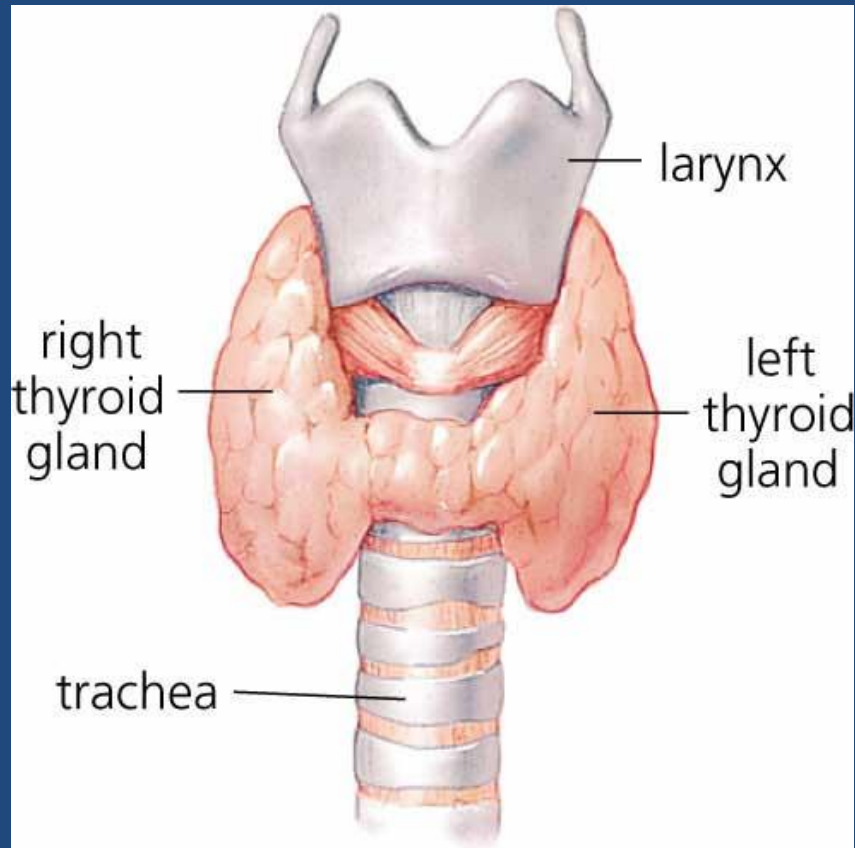
- גדילה

- משקל

- בריאות עצם

תפקוד בלוטת התריס

- חשובה לשם שמירה על מטאבוליזם הגוף

- שמירה על איזון טמפרטורה, דופק, פעילות מעי, משקל

- תרופות אנטי-אפילפטיות שונות משנות את הרמה של תפקודי

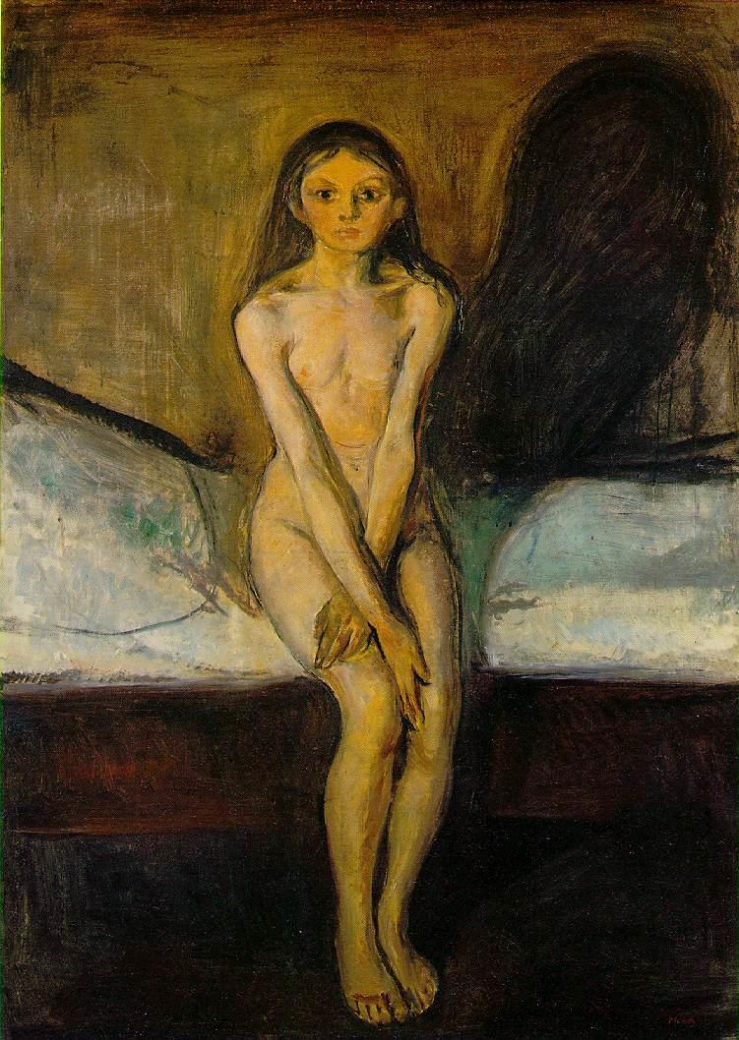
התריס בדם ללא השפעה אמיתית על התפקוד

- יש תרופות אנטי-אפילפטיות המשפיעות על רמת ההורמון הפעיל

בדם וכך על תפקוד הבלוטה

סימנים של תת תפקוד בלוטת התריס

- חולשה ועייפות, חוסר אנרגיה
- נשירת שיער
- תחושת קור
- הפסקת צמיחה לגובה בעוד שהמשקל ממשיך כרגיל
  - עשוי להראות כעליה במשקל
- נפיחות בפנים
- עצירות
- ירידה בלימודים למרות שמקשיב בשיעור

התבגרות מינית

מונק, 1895,
"התבגרות מינית"
גלריה לאומית, אוסלו

- התבגרות מינית הינו תהליך נורמלי המתרחש בטווח גילאים רחב

באוכלוסיה הבריאה

- מתחיל בגיל 8-13 שנים בבנות ונמשך כ- 3 שנים

- מתחיל בגיל 9-14 שנים בבנים ונמשך כ- 4 שנים

- תהליך המערב בתוכו הורמונים רבים

- תהליך המתחיל בזכות־בגלל גירוי נוירולוגי של אזור ההיפוטלמוס במוח

- הגירוי הראשוני תלוי במרכיבים כימיים במוח אחראי על הפעלת בלוטת

יותרת המוח ובהמשך השחלות או אשכים

- בכל מחלה תוך גולגולתית העברת המסרים הזו התוך מוחית עשויה להיפגע.

- דימוס תוך גולגולתית

- גידול

- נוירופיברומטוסיס

- אפילפסיה

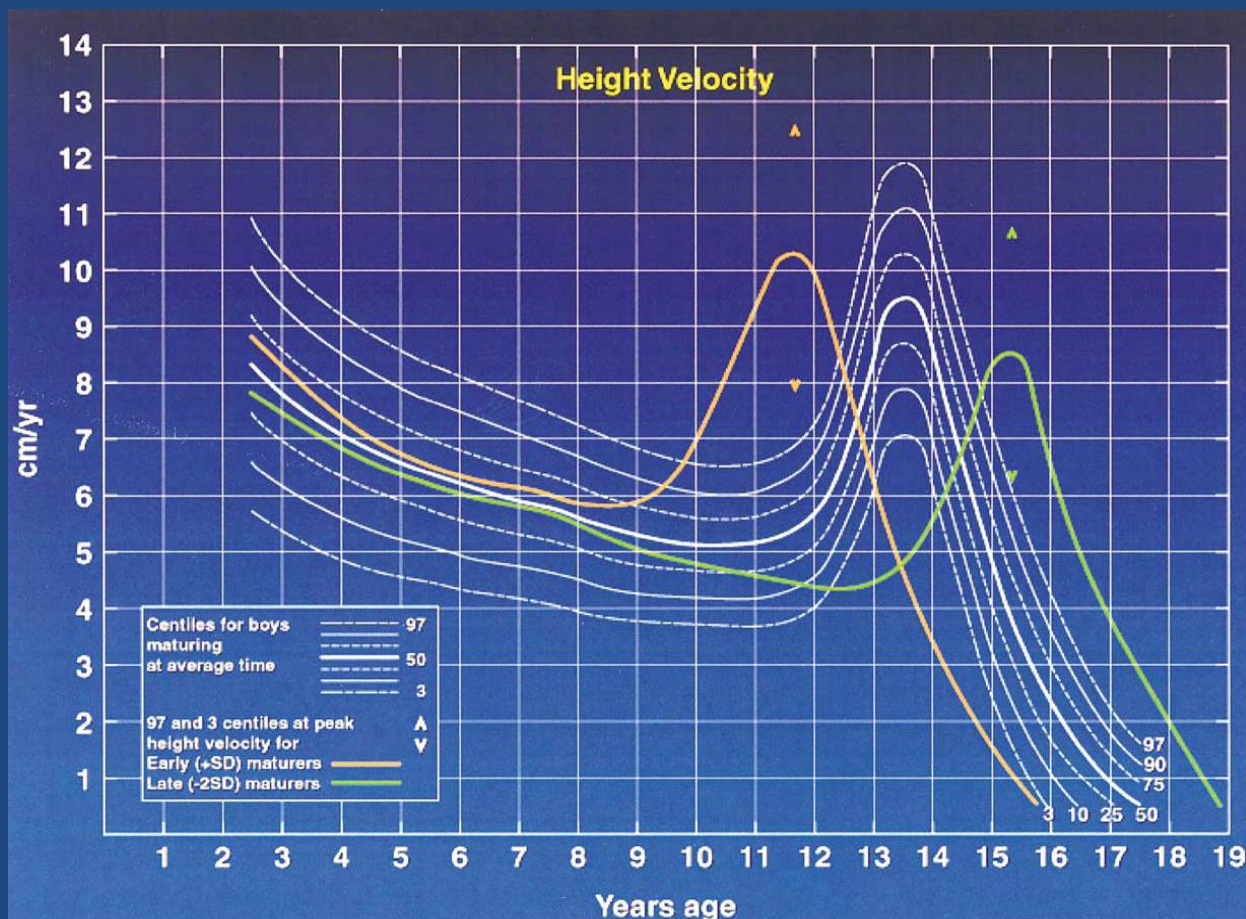
התבגרות מינית מוקדמת

התבגרות מינית מאוחרת

גדילה

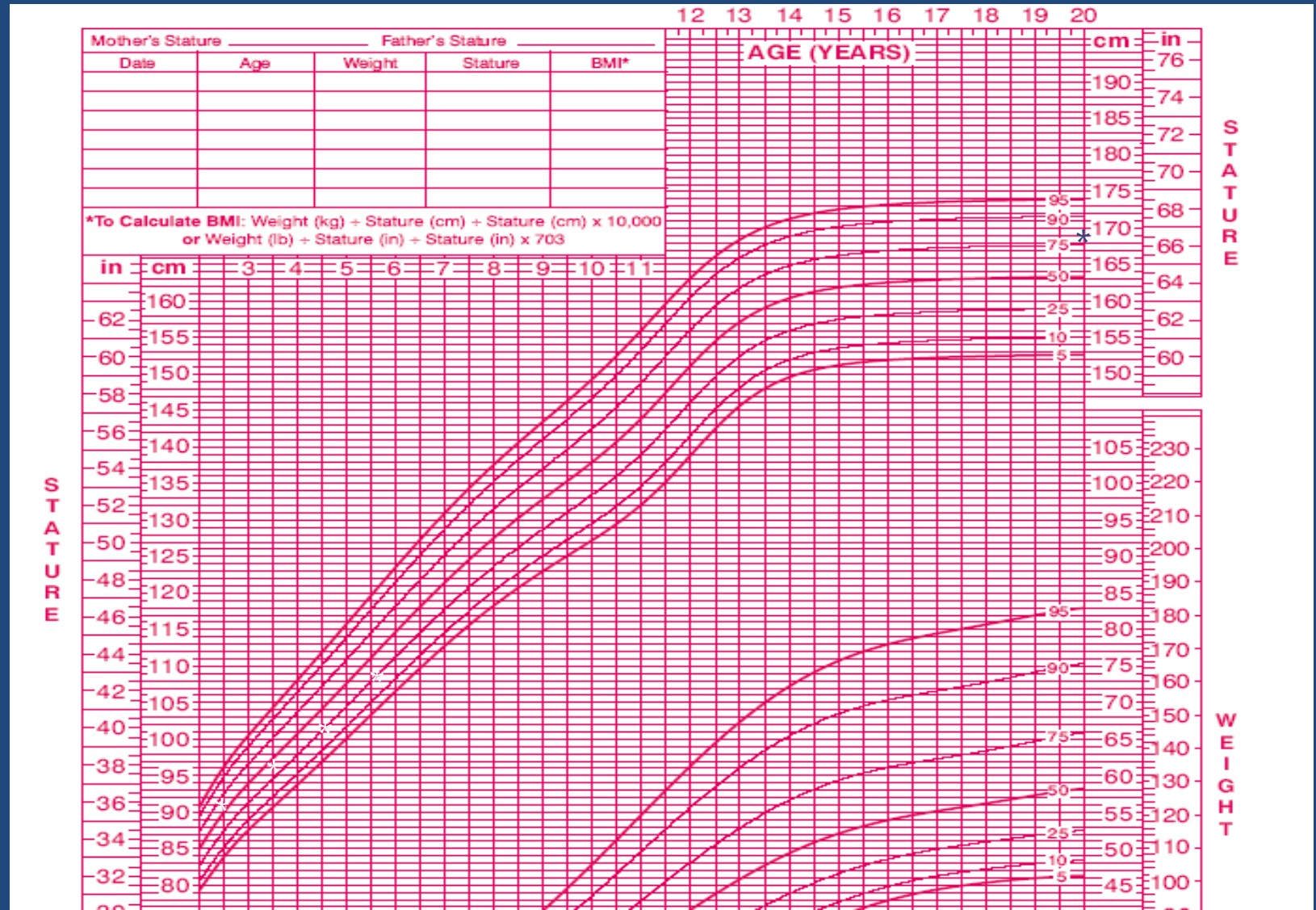

קצב צמיחה נורמלי בבנים

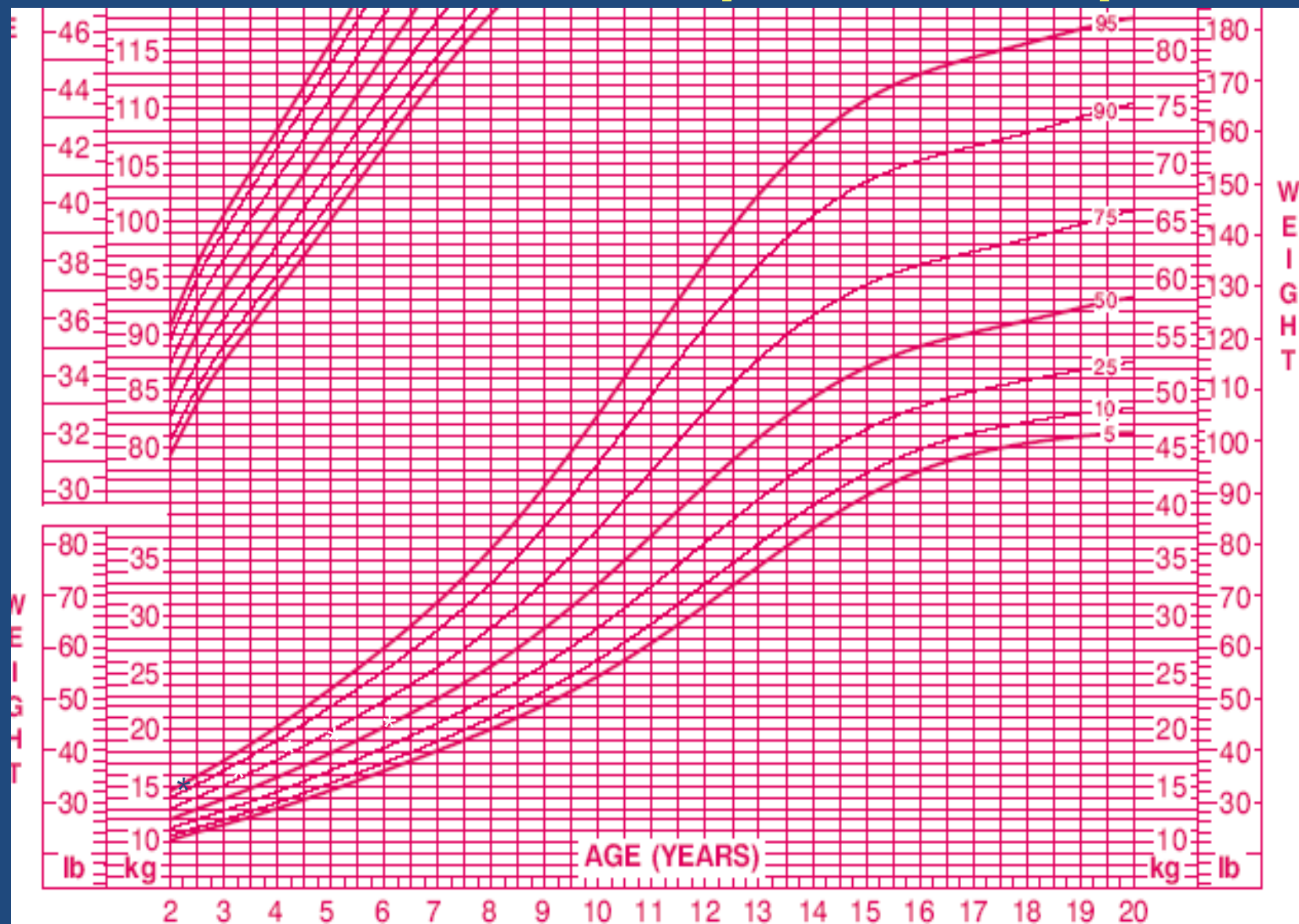

- קצב הצמיחה לפני גיל ההתבגרות הוא כ- 5 ס"מ בשנה בממוצע.
- קצב הצמיחה יותר גבוה בשנות ההתבגרות

עקומת גובה ביחס לגיל

עקומת משקל ביחס לגיל

- ילדים עם אפילפסיה הם בעלי פוטנציאל גובה תקין
- למעט,

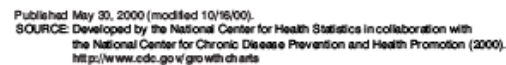
- תסמונות גנטיות
- התבגרות מינית שהחלה לפני גיל 6 שנים
- טיפול ממושך בסטרואידים
- הפרעה משמעותית בתפקודי תריס
- תזונה לקויה ותת משקל

משקל - BMI

RECORD # _____

*To Calculate BMI: Weight (kg) ÷ Stature (cm) ÷ Stature (cm) x 10,000
or Weight (lb) ÷ Stature (in) ÷ Stature (in) x 704

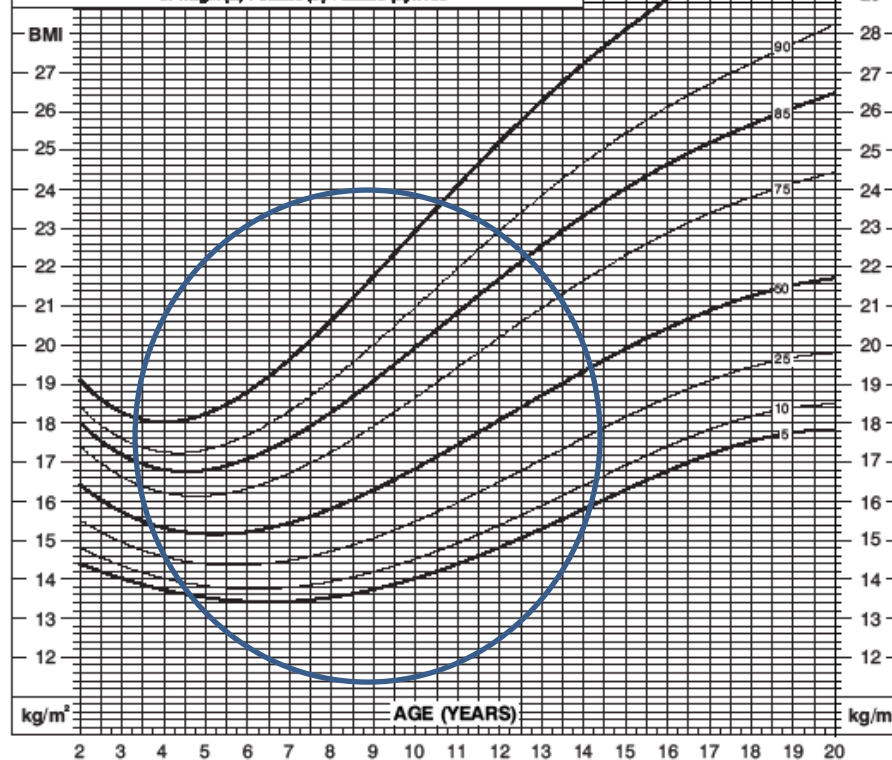
INDEX: HEALTHCARE: PHARMACEUTICALS

שמן

RECORD # _____

[illegible]

*To Calculate BMI: $\text{Weight (kg)} \div \text{Stature (cm)} \div \text{Stature (cm)} \times 10,000$
or $\text{Weight (lb)} \div \text{Stature (in)} \div \text{Stature (in)} \times 703$

- עליה משמעותית בשיעור עודף משקל בעולם המערבי
- כ- 14-16% בני נוער עם עודף משקל משמעותי בישראל
- הסיבה :

● אורח חיים ותזונה לא בריאים

- בחולי אפילפסיה לא דווח השיעור
- תרופות אנטי-אפילפטיות משפיעות על התאבון והמשקל לפעמים

בריאות עצם

- במהלך שני העשורים הראשונים לחיים העצם נמצאת בשלבי בניה
- העצם נבנית הן מבחינת כמות ומבנה החלבון בה והן מבחינת המינרלים

(סידן, זרחן) שבה

- המטרה היא להגיע למסת עצם מקסימלית בטווח הנורמהבתום העשור השני לחיים

- בעשור השלישי לחיים מתחילים תהליכים של "אובדן" חוזק עצם
- מי שלא הצליח להגיע למסת עצם מקסימלית עד תום העשור השני לחיים לא ישלים זאת.

גורמים המשפיעים על בניית העצם

- גנטיקה
- תזונה
- סידן
- חשיפה לשמש
- ויטמין D
- פעילות גופנית נושאת משקל
- משקל
- תרופות

גורמים המשפיעים על בניית העצם

- גנטיקה

- תזונה

- סידן

- חשיפה לשמש

- ויטמין D

- פעילות גופנית נושאת משקל

- משקל

- תרופות

אוסטאופניה

בחולי אפילפסיה

סימנים של אוסטאופניה

- בדרך כלל אין סימנים
- כאבי גב
- שבר ללא חבלה משמעותי
- שברי דחיסה בחוליות
- "עצם שקופה" בצילום
- צפיפות עצם ירודה

המלצות לסיכום בילדים עם אפילפסיה

- מעקב שנתי אחר תפקודי בלוטת תריס (תלוי בתרופה)
- ערנות אחר תסמיני ירידה בתפקוד בלוטת התריס: עצירות, חולשה, עליה במשקל, תחושת קור, נשירת שיער
- מעקב הרופא אחר הופעת סימני התבגרות מינית
  - גיל הופעה
  - קצב התקדמות
- מעקב אחר גדילה (בעקומות גובה ומשקל) בתדירות של אחת לחצי שנה
- מעקב אחר בריאות עצם
  - רמת ויטמין D, סידן וזרחן בדם אחת לשנה
  - בדיקת צפיפות עצם אחת לכ- 2-3 שנים

שאלות??

פודרה!!

